

Oświadczenie złożone przez senatora Grzegorza Czeleja na 18. posiedzeniu Senatu w dniu 4 października 2012 r.

Oświadczenie skierowane do ministra transportu, budownictwa i gospodarki morskiej Sławomira Nowaka

Szanowny Panie Ministrze!

Żegluga śródlądowa jest niewątpliwie najbardziej zaniedbaną i niedocenianą gałęzią transportu w Polsce. W ciągu ostatnich lat przewozy transportem wodnym śródlądowym sięgają przysłowiowego dna i oscylują w okolicy błędu statystycznego – stanowią około 0,3% przewozów. Podobna sytuacja występuje w administracji żeglugi śródlądowej, która nie tak dawno obchodziła okrągłą rocznicę pięćdziesięciu lat istnienia. Pracownicy urzędów żeglugi śródlądowej, pełniący nierzadko odpowiedzialne funkcje kontrolne, co przynosi realne dochody dla budżetu państwa, od lat dostają głodowe pensje. Dla przykładu podam, że pensja ta w dużej aglomeracji miejskiej wynosi brutto, wraz z dodatkiem za wysługę lat, 2 tysiące 300 zł, a w przypadku dyrektora urzędu – 4 tysiące zł brutto z dodatkiem za wysługę lat. Prowadzi to do poważnych zagrożeń korpucją oraz powoduje, że w urzędach pracują głównie emeryci z Policji Wodnej.

Jesienią ubiegłego roku w Pana resorcie doszło do poważnej reorganizacji. W konsekwencji dział związany z gospodarką wodną został zredukowany z dwóch do jednego departamentu. Przy okazji usunięto również z nazwy wyrazy „żegluga śródlądowa”, co niewątpliwie może świadczyć o spadku rangi tej gałęzi transportu w polityce ministerstwa.

Jednocześnie Ministerstwo Środowiska w pierwszej połowie tego roku ogłosiło do konsultacji społecznych i międzyresortowych projekt założeń do nowej ustawy – Prawo wodne. Projekt ten oprócz rewolucyjnych zmian w gospodarce wodnej zakłada także likwidację urzędów żeglugi śródlądowej. Z licznych wypowiedzi ministra Stanisława Gawłowskiego jasno wynika, że resort środowiska zamierza wraz z administracją wodną śródlądową przejąć wszystkie kompetencje ministra właściwego do spraw transportu w zakresie żeglugi śródlądowej.

Pragnę zwrócić uwagę, że kompetencje te są bardzo rozległe i dotyczą między innymi zagadnień bezpieczeństwa na drogach wodnych, wdrożenia i realizacji tak zwanej dyrektywy technicznej, wprowadzenia systemu informacji rzecznej – RIS, nadzoru nad Funduszem Żeglugi Śródlądowej oraz prowadzenia polityki transportowej w zakresie żeglugi śródlądowej. Zadania te są ze sobą ściśle powiązane, a administracja żeglugi śródlądowej jest często narzędziem realizacji tych kompetencji. Do tego należy dodać, że urzędy żeglugi śródlądowej często bardzo ściśle współpracują z urzędami morskimi w zakresie bezpieczeństwa żeglugi.

W Komisji Europejskiej i w ONZ za żeglugę śródlądową odpowiadają jednostki administracyjne właściwe do spraw transportu. Z tego względu przekazanie zadań dotyczących transportu wodnego śródlądowego ministrowi środowiska można uznać za kuriozum na skalę europejską, co może budzić zrozumiały sprzeciw.

W związku z powyższym zwracam się do Pana Ministra z prośbą o odpowiedź na następujące pytania.

1. Czy w Pana resorcie w ciągu ostatnich lat przygotowano propozycję reformy administracji żeglugi śródlądowej prowadzącej do usprawnienia jej działalności, ujednoczenia interpretacji prawa oraz zwiększenia uposażenia pracowników? Dla przypomnienia dodam, że w 2007 r. ministerstwo transportu przygotowało propozycję takiej reformy zakładającej między innymi utworzenie Centralnego Urzędu Żeglugi Śródlądowej. Reforma ta została zarzucona po zmianie koalicji rządzącej.

2. Czy reforma gospodarki wodnej przygotowana przez Ministerstwo Środowiska, zakładająca przejęcie zadań w zakresie żeglugi śródlądowej przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, była uzgadniania z Ministerstwem Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, a Pan Minister był poinformowany o tych planach?

3. Czy Pan Minister godzi się na oddanie swoich kompetencji w zakresie żeglugi śródlądowej ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej? Jeżeli tak, to w jakim zakresie?

4. Jaka jest opinia w sprawie likwidacji administracji żeglugi śródlądowej dyrektorów urzędów żeglugi śródlądowej oraz dyrektorów urzędów morskich?

5. Jaka jest opinia ministerstwa w sprawie dotychczasowego wykonywania obowiązków przez ministra środowiska w zakresie utrzymania i modernizacji śródlądowych dróg wodnych w Polsce?

Z wyrazami szacunku
Grzegorz Czelej